21/05/2021

Μνήμη Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Ισαποστόλων

/ Βίοι Αγίων

Σήμερα η Αγία μας Εκκλησία τιμά τη μνήμη των Αγίων θεοστέπτων βασιλέων και Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης.

Η Αγία Ελένη γεννήθηκε στο Δρέπανο της Βιθυνίας της Μικράς Ασίας. Ήταν ταπεινής καταγωγής, κόρη πανδοχέως. Έδειξε την ευσέβειά της με πολλές ευεργεσίες και την ανοικοδόμηση νέων Εκκλησιών στην Ιερουσαλήμ (βασιλική), στη Ρώμη (Τιμίου Σταυρού), στην Κωνσταντινούπολη (Αγίων Αποστόλων), στη Βηθλεέμ (βασιλική της Γεννήσεως) και επί του Όρους των Ελαιών (βασιλική της Γεθσημανής). Ταξίδευσε το 326 μ.Χ. στην Ιερουσαλήμ, όπου «ηὗρεν τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ τοὺς ἄλλους δύο σταυροὺς τῶν ληστῶν», όπως γράφει ο χρονογράφος Λεόντιος Μαχαιράς.

Η παράδοση αναφέρει ότι η Αγία Ελένη, τόσο πηγαίνοντας στα Ιεροσόλυμα όσο και επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη, μετά την εύρεση του Τιμίου Σταυρού, πέρασε και από την Κύπρο.

Κοιμήθηκε οσιακά, σε ηλικία ογδόντα ετών, μάλλον το 327 μ.Χ. Ο υιός της Μέγας Κωνσταντίνος τιμούσε ιδιαίτερα τη μητέρα του. Της απένειμε τον τίτλο της Αυγούστας, έθεσε τη μορφή της επί νομισμάτων και έδωσε το όνομά της σε μία πόλη της Βιθυνίας. Ο ίδιος μετέφερε το τίμιο λείψανό της στην Κωνσταντινούπολη και την ενταφίασε στο ναό των Αγίων Αποστόλων.

Μαζί με την Αγία Ελένη, τιμούμε και τον υιό της, Μέγα Κωνσταντίνο, ο οποίος γεννήθηκε στη Ναϊσό της Άνω Μοισίας (σημερινή Νις της Σερβίας), μεταξύ των ετών 272-288 μ.Χ. Πατέρας του ήταν ο Κωνστάντιος, που λόγω της χλωμότητος του προσώπου του ονομάσθηκε Χλωρός.

Το 305 μ.Χ. ο Κωνσταντίνος ευρίσκεται στην αυλή του αυτοκράτορα Διοκλητιανού στη Νικομήδεια με το αξίωμα του χιλίαρχου. Μετά το θάνατο του Κωνστάντιου, ο στρατός ανακήρυξε το Μέγα Κωνσταντίνο Αύγουστο. Μετά από μια σειρά ιστορικών γεγονότων συγκρούεται με το Μαξέντιο, υιό του Μαξιμιανού, ο οποίος πλεονεκτούσε στρατιωτικά, γιατί ο στρατός του Μεγάλου Κωνσταντίνου ήταν καταπονημένος και αριθμητικά μικρότερος.

Πριν τη μάχη, ενώ προσευχόταν, διακρίνεται στον ουρανό μία πρωτόγνωρη θεοσημεία. Περί τις μεσημβρινές ώρες, είδε ο Κωνσταντίνος στον ουρανό το τρόπαιο του Σταυρού, που έγραφε «εν τούτῳ νίκα». Και ενώ προσπαθούσε να κατανοήσει τη σημασία αυτού του μυστηριώδους θεάματος, τον κατέλαβε η νύχτα. Τότε εμφανίζεται ο Κύριος στον ύπνο του μαζί με το σύμβολο του Σταυρού και τον προέτρεψε να κατασκευάσει απομίμηση αυτού και να το χρησιμοποιεί ως φυλακτήριο στους πολέμους και ως λάβαρό του στο στρατό του. Επίσης, επέτρεψε στους στρατιώτες του να έχουν στις ασπίδες τους τα γράμματα ΧΡ (Χριστός).

Το Φεβρουάριο του 313 μ.Χ., στα Μεδιόλανα, καθιερώνει την αρχή της ανεξιθρησκείας. Επίσης, λαμβάνει πολλά κοινωνικά μέτρα προς ευημερία και ηθική πρόοδο του λαού.

Τα προβλήματα που είχε να αντιμετωπίσει ο Μέγας Κωνσταντίνος ήσαν πολλά. Η αιρετική διδασκαλία του χαρισματικού πρεσβυτέρου της Αλεξάνδρειας Αρείου ήλθε να ταράξει την ενότητα της Εκκλησίας. Η διδασκαλία αυτή κατέλυε ουσιαστικά το δόγμα της Τριαδικότητας και ομοουσιότητας του ενός Θεού.

Οι προσπάθειες επίλυσης του θέματος δεν ευδοκίμησαν σε τοπικό επίπεδο. Έτσι, αποφασίσθηκε η σύγκληση της Α’ Οικουμενικής Συνόδου στη Νίκαια της Βιθυνίας το 325 μ.Χ., η οποία διαλεύκανε την θεολογική αλήθεια και διακήρυξε το ομοούσιο του Υιού προς τον Πατέρα, όπως καταγράφεται στο Σύμβολο της Πίστεως «φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι’ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο».

Η τελευταία περίοδος της ζωής του Μεγάλου Κωνσταντίνου είναι αυτή που τον καταξιώνει στην εκκλησιαστική συνείδηση και τον οδηγεί στο απόγειο της πνευματικής του πορείας. Τον Απρίλιο του 337 μ.Χ., αισθάνεται τα συμπτώματα κάποιας ασθένειας και μεταβαίνει στην πόλη Ελενόπολη της Βιθυνίας. Ο Μ. Κωνσταντίνος αντιλαμβάνεται πως η επίγεια ζωή του πλησιάζει στο τέλος της και η συνείδησή του τον οδηγεί στο μυστήριο της μετάνοιας και του βαπτίσματος.

Ακολούθως, συγκαλεί τους Επισκόπους και τους απευθύνει τον εξής λόγο: «Αυτός ήταν ο καιρός που προσδοκούσα από παλιά και διψούσα και ευχόμουν να καταξιωθώ της εν Θεώ σωτηρίας. Ήλθε η ώρα να απολαύσουμε και εμείς την αθανατοποιό σφραγίδα, ήλθε η ώρα να συμμετάσχουμε στο σωτήριο σφράγισμα, πράγμα που κάποτε επιθυμούσα να κάνω στα ρείθρα του Ιορδάνου, (…). Ο Θεός, όμως, που γνωρίζει το συμφέρον, μας αξιώνει να λάβουμε το βάπτισμα εδώ. Ας μην υπάρχει λοιπόν καμία αμφιβολία. Γιατί και εάν ακόμη είναι θέλημα του Κυρίου της ζωής και του θανάτου να συνεχισθεί η επίγεια ζωή μας και να συνυπάρχω με το λαό του Θεού, θα πλαισιώσω τη ζωή μου με όλους εκείνους τους κανόνες που αρμόζουν στο Θεό».

Δίκαια η ιστορία τον ονόμασε Μέγα και η Εκκλησία Ισαπόστολο. Οι Βυζαντινοί τιμούσαν ιδιαίτερα το Μέγα Κωνσταντίνο και την Αγία Ελένη. Οι δύο Ισαπόστολοι τιμώνται ιδιαίτερα στην πατρίδα μας, γιατί, με την παρακίνηση και την οικονομική στήριξη του πρώτου και τη φυσική παρουσία της δεύτερης, ιδρύθηκαν και στο νησί μας ονομαστές μονές και ναοί, όπως του Σταυροβουνίου και της Τόχνης, όπου και θησαυρίστηκαν τεμάχια του Τιμίου Σταυρού.

Τόσο η χριστιανική τους ζωή όσο και οι θεάρεστες αποφάσεις τους είναι προσκλητήριο προς τους άρχοντες της κάθε εποχής, σύμφωνα με την ευχή της Εκκλησίας «λάλησον, Κύριε, αγαθά εις τάς καρδίας των αρχόντων ημών υπέρ της Εκκλησίας και παντός του λαού σου»!

Πανηγυρίζουν μεταξύ άλλων οι ιεροί ναοί των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στην Παλλουριώτισσα, στην κοινότητα Άγιος Κωνσταντίνος Λεμεσού, στο Τσέρι, στην Ηλιούπολη Δάλι, στην Τόχνη, το Σαράντι, τα Κούκλια στην Πάφο και στον Πρωταρά Παραλίμνι.

Του Επισκόπου Μεσαορίας Γρηγορίου

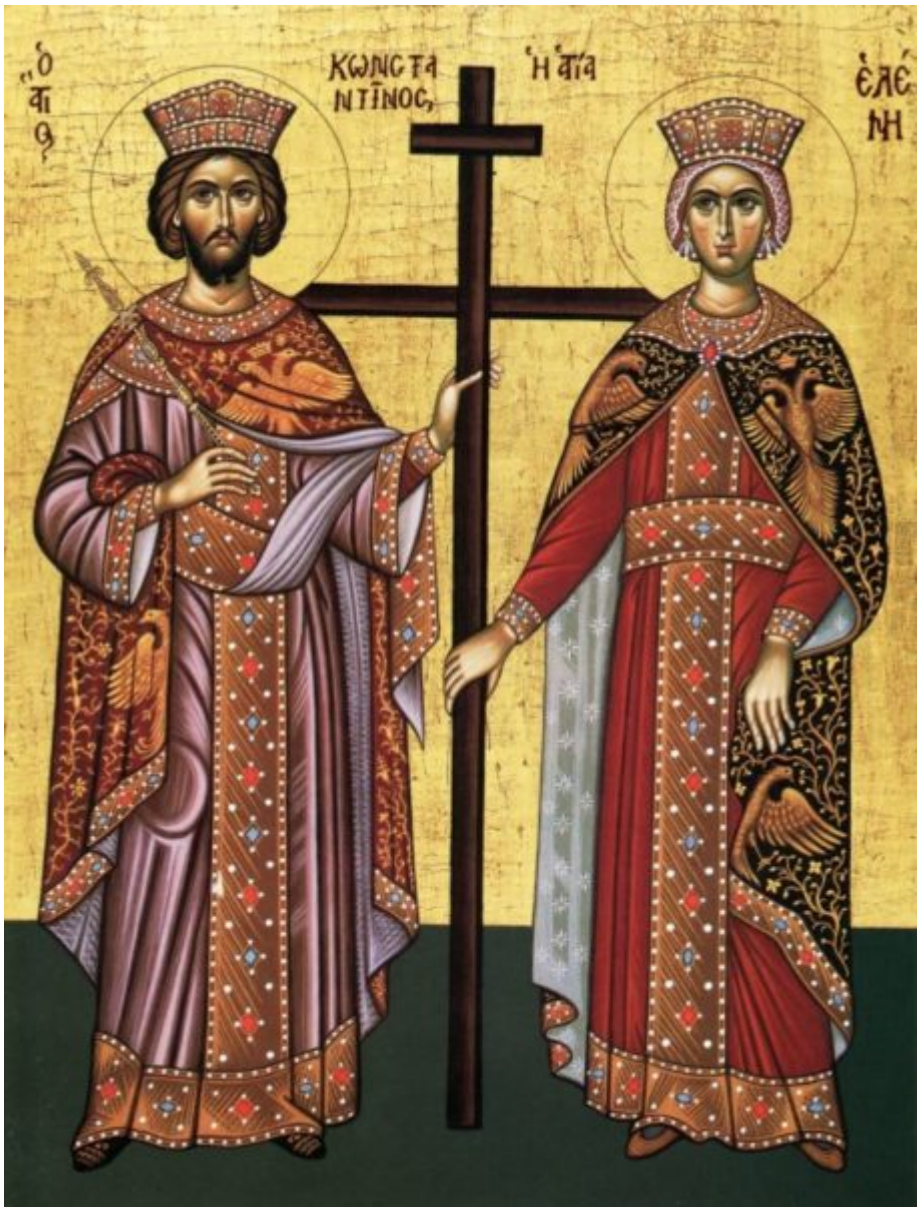
ὁ ἅγ
ΚΩΝΣΤΑ
ΝΤΙΝΟΣ
ἡ ἁγία
ΕΛΕ
ΝΗ